

Číslo: 2032/2021-2022

SPRÁVA

o výsledkoch školskej inšpekcie

vykonanej v dňoch od 17. 01. 2022 do 20. 01. 2022

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola, Školská 44, Veľké Orvište	
Zriaďovateľ	Obec Veľké Orvište

Vedúci zamestnanec kontrolovaného subjektu:

PhDr. Katarína Némethová, riaditeľka školy

V súlade s poverením na **tematickú** inšpekciu č. 2032/2021-2022 zo dňa 13. 01. 2022 **inšpekciu vykonali:**

Mgr. Marcela Kubišová, školská inšpektorka, ŠIC Trnava

Mgr. Marta Vargová, školská inšpektorka, ŠIC Trnava

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Realizácia zmien v obsahu vzdelávania v závislosti od potrieb žiakov a nastavenie systému opatrení na podporu vzdelávania žiakov, ktorí nemali vytvorené podmienky na dištančné vzdelávanie v základnej škole s ročníkmi 1. – 4.

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola štátna nepľnoorganizovaná základná škola s vyučovacím jazykom slovenským. V 1. – 4. ročníku sa vzdelávalo 18 žiakov, z nich 3 žiaci so sociálne znevýhodneného prostredia (SZP), ktorí boli zároveň z marginalizovanej rómskej komunity (MRK) a 1 žiak plnil povinnú školskú dochádzku v zahraničí. Žiakov so zdravotným znevýhodnením škola neevidovala. Dištančného vzdelávania sa nezúčastňovali 5 žiaci, z nich 4 so SZP/MRK a 1 žiak plniaci povinnú školskú dochádzku mimo územia SR. Výchovu a vzdelávanie zabezpečovali 4 učitelia a 1 vychovávateľ. V škole nepracoval školský špeciálny pedagóg, pedagogický asistent, školský psychológ ani sociálny pedagóg. Odbornosť vyučovania v 1. – 4. ročníku bola celkovo zabezpečená na 76,04 %. Z týždenného počtu hodín (96) bolo 23 hodín odučených neodborne (8 hodín v predmete anglický jazyk, 10 hodín matematika, 2 hodiny informatika, 3 hodiny prírodoveda).

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

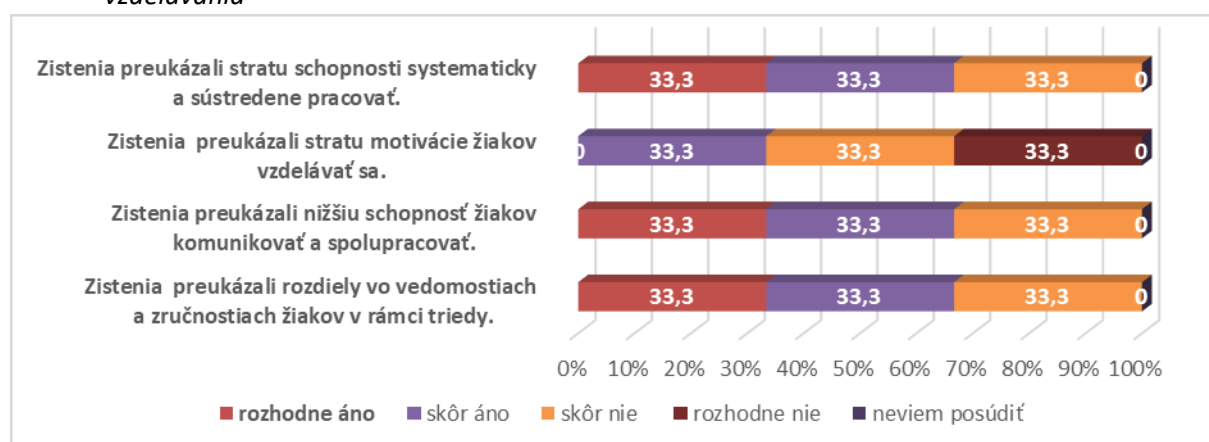
Analýza predloženej dokumentácie preukázateľne potvrdila overovanie úrovne vedomostí a zručností žiakov po ukončení dištančného vzdelávania s cieľom zistiť mieru osvojenia si učiva z predchádzajúceho obdobia. V primárnom vzdelávaní učitelia pri diagnostikovaní najčastejšie uplatňovali rozhovory so žiakmi, ústne skúšanie, sledovanie výkonu žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie (100,00 %) a prezentácie produktov žiackych prác (66,67 %).

V menšej miere využívali riešenie rôznych typov komplexných úloh (66,67 %), písomné práce (66,67 %) a najmenej diagnostikovali žiakov prostredníctvom portfólia (33,33 %).

Analýza zistení preukázala stratu schopnosti žiakov systematicky a sústredene pracovať, poukázala na rozdiely v osvojených vedomostiach a zručnostiach v rámci triedy a na zníženú schopnosť komunikovať a spolupracovať. Z rozhovoru s riaditeľkou školy a s učiteľmi vyplynulo, že zistené nedostatky neovplyvnili ich kontinuitu vzdelávania.

Počet neprospeievajúcich žiakov v školskom roku 2020/2021 v porovnaní so školským rokom 2018/2019 stúpol z 0 na 3. Problémy s prospechom boli zaznamenané u 3 prvákov. Dôvodom ich neprospeievania podľa vyjadrenia riaditeľky školy bol vysoký počet zameškaných hodín v čase prezenčnej výučby a rovnako aj ich neúčast' na dištančnom vzdelávaní. Jeden z nich v školskom roku 2021/2022 pokračuje vo vzdelávaní v Špeciálnej základnej škole v Piešťanoch. Všetci 3 žiaci boli žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia a zároveň z marginalizovanej rómskej komunity.

Graf 1 Diagnostika vedomostí a zručností žiakov primárneho vzdelávania po ukončení dištančného vzdelávania



V období prerušeného vyučovania z dôvodu mimoriadnej situácie škola zabezpečila všetkým žiakom dištančné vzdelávanie. Z dôvodu nedostatočného materiálneho zabezpečenia sa online vyučovania nezúčastňovali 3 žiaci 1. ročníka a 1 žiak 3. ročníka. Týmto žiakom zabezpečovala pracovníčka obecného úradu vo Veľkom Orvišti distribúciu učebného materiálu v tlačenej forme. Zrealizovaná diagnostika po nástupe na prezenčné vyučovanie, podľa vyjadrenia riaditeľky školy a učiteľov, nepreukázala závažné nedostatky v úrovni dosiahnutých vedomostí a zručností žiakov.

Počas dištančného vzdelávania učitelia sprostredkovali žiakom obsah vzdelania v súlade s učebnými osnovami. Na základe priebežného overovania vedomostí a zručností žiakov počas dištančného vzdelávania a zistení z diagnostiky vykonanej po návrate k prezenčnej forme vzdelávania učitelia na zasadnutiach metodických orgánov dospeli k záveru, že **úpravy školského vzdelávacieho programu (ŠkVP) vrátane učebného plánu (UP) a učebných osnov (UO) neboli potrebné.**

V systéme **hodnotenia a klasifikácie** posilnili nástroje hodnotenia, ktoré mali formatívny charakter so zameraním na oceňovanie pokroku v učení sa žiakov a ich motiváciu do ďalšieho učenia. Po prerokovaní v pedagogickej rade zmenili spôsob hodnotenia predmetov hudobná výchova, výtvarná výchova, telesná a športová výchova a pracovné vyučovanie z klasifikácie na hodnotenie slovom absolvoval. V 1. ročníku pristúpili k slovnému hodnoteniu v zmysle usmernení MŠVVaŠ SR. Zmeny v hodnotení boli pre školský rok 2020/2021 odsúhlasené na rokovaní pedagogickej rady. Z dotazníka zadaného učiteľom vyplynulo, že viac ako

polovica z nich uplatňuje formatívne hodnotenie (66,66 %). Všetci opýtaní žiaci v riadených rozhovoroch potvrdili, že ich učitelia povzbudzujú a chvália (100,00 %). Dôvodom ocenenia bola napísaná domáca úloha (100,00 %), práca na hodine (75,00 %), správna odpoveď (50,00 %), nevyrušovanie na vyučovacej hodine (50,00 %) a včasný príchod na vyučovanie (25,00 %). Väčšina z nich (75,00 %) súhlasila s tvrdením, že v situáciách, keď niečo nevedia, im učitelia nedajú zlú známku, ale vysvetlia im, kde robia chyby a v čom sa majú zlepšiť. V oblasti sebahodnotenia vlastného učenia 75,00 % žiakov sa vyjadriло, že sa učia dobre. Len 1 žiak pripustil problémy v učení. Nedokázal však bližšie špecifikovať príčiny svojho neúspechu. Úpravy týkajúce sa zmien v **organizácii vyučovania** škola nerealizovala.

Škola prijala opatrenia zamerané na poskytovanie pomoci žiakom so SZP a MRK, s cieľom čiastočne eliminovať dôsledky dištančného vzdelávania – distribúcia učebných materiálov, individuálne doučovanie žiakov po návrate z dištančného vzdelávania.

Na základe vstupnej diagnostiky, ktorú realizovali učitelia jednotlivých predmetov po návrate z dištančného vyučovania, čiastočne prijali opatrenia na podporu učenia sa žiakov na vyučovacích hodinách. Individuálny prístup počas vyučovania poskytovala vychovávateľka žiakom ohrozeným školským neúspechom, ktorá s nimi pracovala v rámci vyučovacích hodín.

Zistenia z priameho pozorovania vyučovacieho procesu

Primárne vzdelávanie

Priame pozorovanie vyučovacieho procesu sa uskutočnilo na 20 vyučovacích hodinách, z toho na 5 hodinách v predmetoch matematika, slovenský jazyk a literatúra, na 3 hodinách v predmetoch anglický jazyk, vlastiveda a na 2 hodinách v predmetoch prvouka a prírodoveda.

Učenie sa žiaka

V oblasti **komunikačných kompetencií** sa žiaci spravidla vyjadrovali plynule a pohotovo, ich komunikácia bola zväčša rozvinutá a kultivovaná. Dokázali použiť odbornú terminológiu primeranú ich veku. Pri vzájomnej komunikácii sa rešpektovali a aktívne počúvali. Na polovici hospitovaných hodín sa vyjadrovali vecne a logicky, odpovedali na otázky súvisiace s preberaným učivom. Len ojedinele zmysluplne získavali a spracovávali informácie prostredníctvom učiaceho programu alebo internetu.

V súvislosti s preukázaním **poznávacích kompetencií** žiaci dokázali reprodukovať zapamätané učivo, rozumeli obsahu a prevažne vedeli získané poznatky využiť aj na úrovni aplikácie. Vyššie myšlienkové procesy podporujúce analytické myslenie boli rozvíjané v minimálnej miere. Žiaci dostali veľmi málo príležitostí riešiť úlohy na hodnotenie, v ktorých by mohli argumentovať, posudzovať správnosť, presnosť a pravdivosť informácií. Úlohy zamerané na rozvíjanie tvorivosti, vlastného postupu riešenia, vytvorenie originálneho diela vo vyučovacom procese absentovali.

V súvislosti s **kompetenciami k celoživotnému učeniu** sa žiaci preberali zodpovednosť za vlastné učenie, zväčša samostatne aktívne pracovali. Identifikovať chybu a opraviť ju však dokázali len ojedinele. Absentovalo hodnotenie svojho učebného výkonu a výsledkov spolužiakovej činnosti, ku ktorým žiaci dostali veľmi málo príležitostí. V oblasti **sociálnych kompetencií** prejavovali empatiu, ústretovú komunikáciu. K preberaniu zodpovednosti za plnenie úloh pri práci vo dvojici/skupine, k aktívnemu počúvaniu, výmene názorov a rešpektovaniu názorov druhých v diskusii im príležitosti vytvorené neboli.

Vyučovanie učiteľa

Učitelia svojou činnosťou prispievali k vytváraniu pozitívnej sociálnej atmosféry v triedach, uplatňovali výchovno-vzdelávacie intervencie podporujúce pozitívne vzťahy a toleranciu.

Brali ohľad na kultúrne rozdiely a osobitosti žiakov. Uplatňovaním formatívneho hodnotenia sa zameriavali na podporu sebadôvery žiakov s cieľom motivovať ich k ďalšiemu napredovaniu. Vo vzťahu k stanoveným cieľom a k učebnej téme na väčšine hodín využívali materiálne prostriedky, sporadicky však podporovali názornosť vyučovania prostredníctvom IKT. Rozvíjanie individuálneho potenciálu žiakov zadávaním úloh s rozdielnou náročnosťou bolo minimálne. Uplatňovanie efektívnych stratégií vyučovania vedúcich k aktívnemu činnostnému učeniu sa žiaka učitelja uplatňovali veľmi zriedkavo.

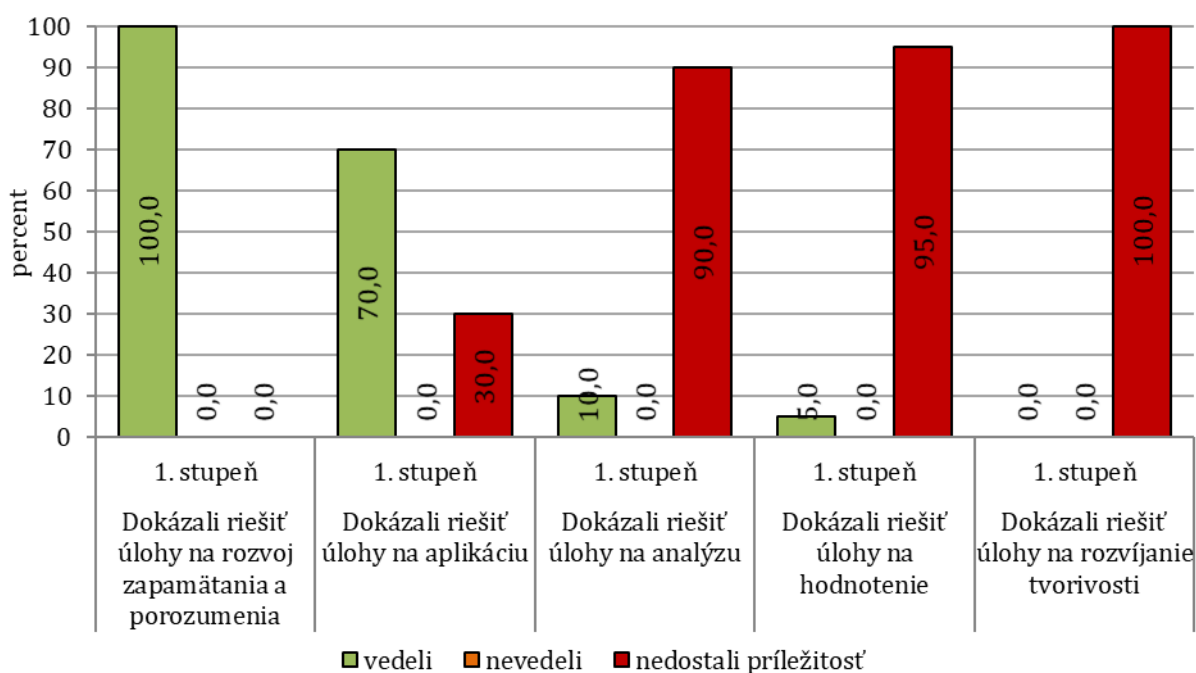
Výrazné pozitíva z priameho pozorovania vyučovacích hodín

- vytváranie rešpektujúceho a bezpečného prostredia pre učenie sa žiakov
- uplatňovanie formatívneho hodnotenia

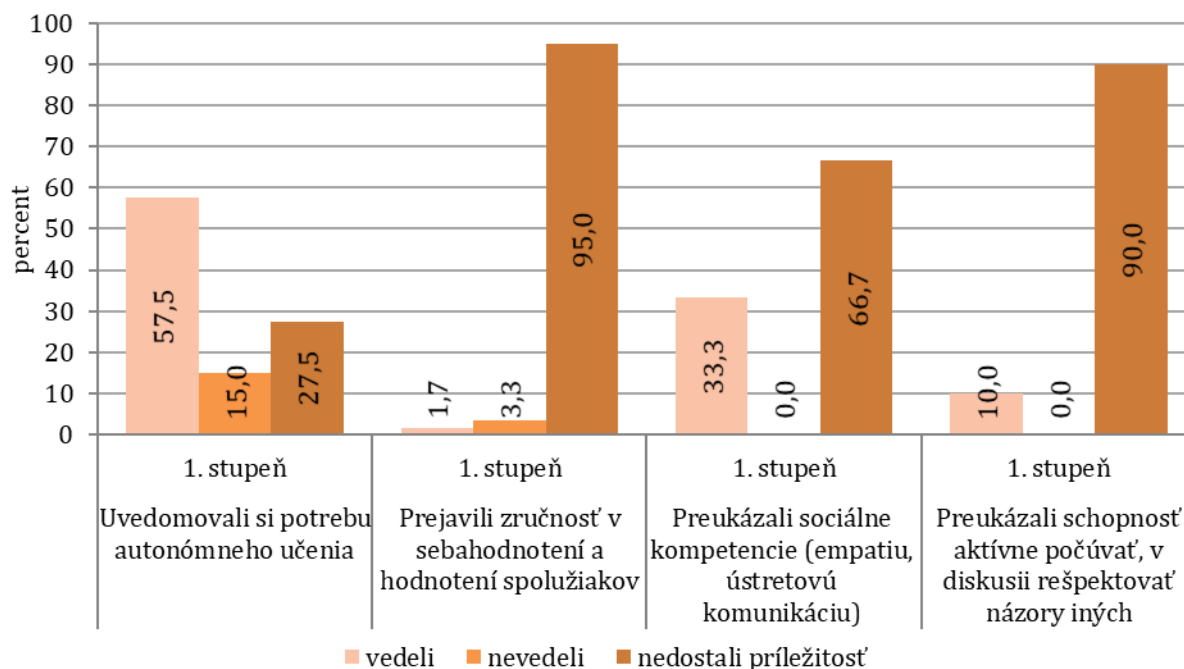
Výrazné negatíva z priameho pozorovania vyučovacích hodín

- nedostatočné zastúpenie úloh zameraných na analýzu, rozvoj kritického myslenia a tvorivosti
- nedostatok príležitostí pre žiakov na rozvoj občianskych kompetencií s cieľom viesť diskusiu, dodržiavať jej pravidlá a formovať si vlastné hodnotové postoje
- nevýrazné stimulovanie hodnotiacich a sebahodnotiacich zručností žiakov

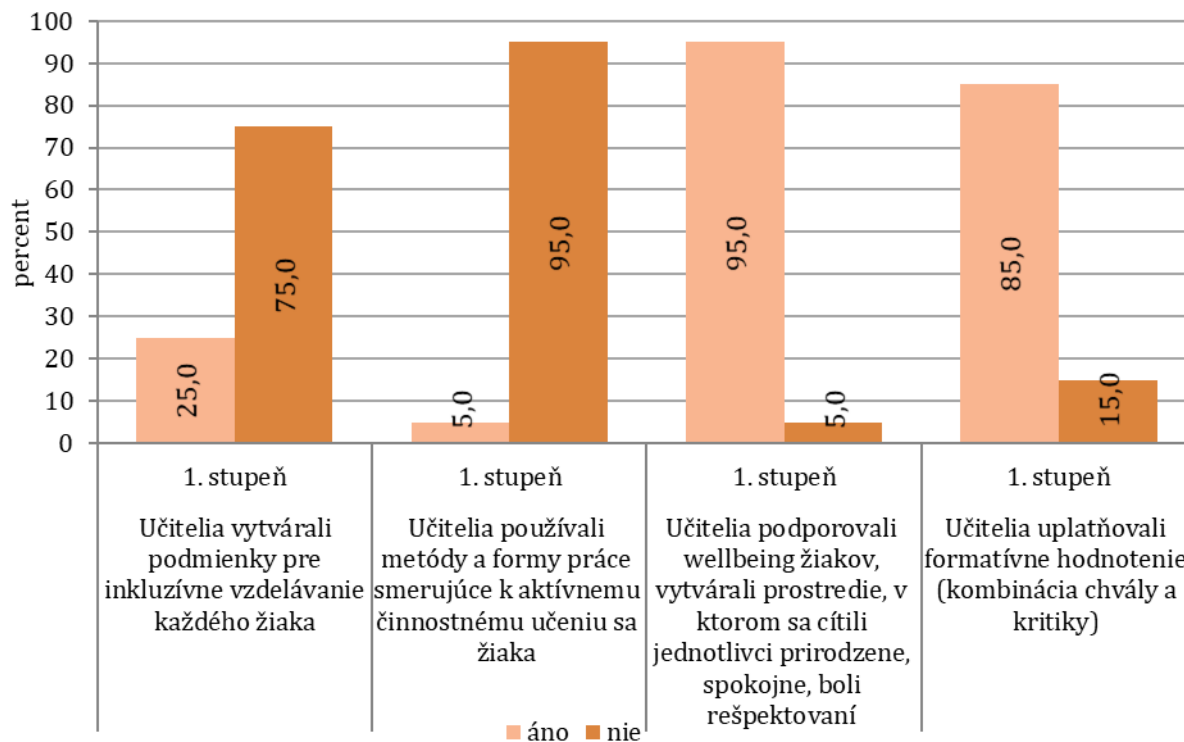
Graf 2 Preukázanie poznávacích kompetencií žiakov primárneho vzdelávania na sledovaných vyučovacích hodinách



Graf 3 Preukázanie kompetencií k celoživotnému učeniu sa a sociálnych zručností a schopností žiakov primárneho vzdelávania na sledovaných vyučovacích hodinách



Graf 4 Poskytovanie podporných stimulov učiteľom pre efektívne stratégie učenia sa každého žiaka v sledovaných predmetoch primárneho vzdelávania



Efektívnosť nastaveného systému podporných opatrení

Opatrenia zamerané na podporu učenia sa žiakov na vyučovacích hodinách

Diagnostika vedomostí a zručností žiakov realizovaná učiteľmi preukázala podľa ich vyjadrení rozdiely vo vedomostiach a zručnostiach žiakov (66,66 %), nižšiu schopnosť komunikovať a spolupracovať (66,66 %), stratu motivácie vzdelávať sa (33,33 %) a stratu schopnosti systematicky a sústredene pracovať (66,66 %). Zistenia z vykonaných hospitácií preukázali, že posilnenie všetkých týchto oblastí učitelia podporili formatívnym hodnotením (85,00 %), čo potvrdili nielen všetci žiaci v riadených rozhovoroch ale aj väčšina (66,66 %) učiteľov. Učitelia v dotazníkoch tvrdili, že plne využívajú inovatívne formy a metódy vyučovania (100,00 %), s čím žiaci súhlasili v menšej miere (43,75 %). Ich zaradenie do vyučovania na hospitovaných hodinách bolo zriedkavé (5,00 %). Zistenia z priameho pozorovania vyučovacieho procesu preukázali zaradovanie práce s rôznymi výukovými aplikáciami len sporadicky (na 3 hodinách z 20). V priebehu hospitácií učitelia ojedinele uplatňovali špecifické pedagogické intervencie – predĺžený výklad (25,00 %), ktoré deklarovali vo svojich odpovediach (100,00 %). Žiaci ich potvrdili len v menšej miere (31,25 %). Diferencovanie úloh a zadaní a uplatňovanie individuálneho prístupu v edukácii podľa vyjadrení v dotazníkoch potvrdili všetci učitelia (100,00 %), čo sa však na hospitovaných hodinách prejavilo len sporadicky (25,00 %). Analýza hospitácií preukázala absenciu skupinovej práce s prvkami kooperácie s cieľom pomôcť žiakom predchádzať chybám a zlyhaniu. Učitelia ju v plnej miere (100,00 %) deklarovali v dotazníkoch, čo je vo výraznom rozpore s tvrdeniami žiakov (0,00 %). Priame pozorovania z vyučovacích hodín nepotvrdili rozvíjanie sebahodnotiacich zručností žiaka (0,00 %) a hodnotenie výkonu a práce spolužiaka (5,00 %), napriek vyjadreniam učiteľov, ktorí ich uplatňovanie deklarovali (100,00 %). Žiaci s nimi v tejto oblasti súhlasili v menšej miere (37,50 %). Pozíciu pedagogického asistenta škola nemala obsadenú, avšak individuálnu pomoc žiakom ohrozeným neúspechom priamo na vyučovaní aj v školskom klube detí (ŠKD) poskytovala vychovávateľka.

Opatrenia zamerané na podporu wellbeingu všetkých žiakov

Z priameho pozorovania vyučovacieho procesu vyplynulo, že učitelia vytvárali podnetné prostredie, v ktorom sa žiaci cítili prirodzene a boli rešpektovaní (95,00 %). Začleňovanie aktivít na posilnenie sociálneho učenia sa žiakov a vytváranie bezpečného prostredia, rozvíjania emocionálnych kompetencií v záujme podpory wellbeingu deklarovali všetci učitelia (100,00 %), čo však potvrdilo len 50,00 % žiakov. V rozhovoroch sa všetci žiaci vyjadrili, že majú radi pani učiteľku a v škole majú kamarátov. Polovica z nich potvrdila, že sa radi učia a páči sa im, že na vyučovaní spievajú a niekedy tancujú. Všetci učitelia (100,00 %) deklarovali realizáciu triednych aktivít zameraných na obnovenie a upevnenie vzťahov v rovesníckych skupinách. Žiaci v riadených rozhovoroch toto tvrdenie potvrdili len ojedinele (25,00 %). Podľa vyjadrení učiteľov (66,67 %) zapájali žiakov do programov primárnej prevencie rizikového správania.

Opatrenia zamerané na podporu žiakov v čase mimo vyučovania

Po návrate k prezenčnej forme výchovy a vzdelávania nemali žiaci možnosť individuálnych konzultácií so špeciálnym pedagógom, pretože škola túto pozíciu nemá vytvorenú. Individuálne doučovanie využilo len 33,33 % opýtaných žiakov. Doučovanie v komunitných centrách žiaci nevyužívali. Prepojenie záujmového a formálneho vzdelávania formou prístupu do školského klubu detí deklarovali všetci učitelia (100,00 %), čo potvrdili aj žiaci (75,00 %). Podľa vyjadrení riaditeľky školy sa nezapojili do projektu Spolu múdrejší a nevyužili ani možnosť realizovať Letnú školu. Spoluprácu rodičov so školou potvrdilo 100,00 % učiteľov a 75 % žiakov.

Opatrenia zamerané na skvalitnenie práce a vzdelávania pedagogických zamestnancov

Z rozhovorov s riaditeľkou školy a učiteľmi vyplynulo, že v škole nepracuje inkluzívny tím a nie je rozvinutá spolupráca s terénnymi sociálnymi pracovníkmi ani zamestnancami komunitných centier. Vzájomnú spoluprácu a odovzdávanie si poznatkov a skúseností potvrdili všetci učители (100,00 %). Interné, resp. externé vzdelávanie na rozvíjanie osvojených a získanie nových profesijných kompetencií v oblasti práce s ohrozenými skupinami žiakov deklarovala v dotazníkoch väčšina učiteľov (66,67 %). Využívanie získaných kompetencií sa však v priamom vyučovacom procese odrazilo len sporadicky. Učitelia sa v dotazníkoch vyjadrili, že nemajú možnosť využívať v škole terapeutickú odbornú pomoc pri riešení osobných problémov.

2 ZÁVERY

Škola **nevykonala revíziu ŠkVP**, ale **zabezpečila** nadväznosť vzdelávania naprieč vyučovacimi predmetmi, stupňami vzdelávania a **čiastočne reflektovala** zistenia z diagnostiky vedomostí a zručností žiakov.

Nastavený a uplatňovaný systém opatrení vo výchovno-vzdelávacom procese **čiastočne napomáhal** odstrániť deficit v poznatkovej úrovni žiakov a minimalizovať dôsledky neplnohodnotného dištančného vzdelávania.

Výrazné pozitíva

– vytváranie rešpektujúceho a bezpečného prostredia pre učenie sa žiakov

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- nedostatočné zastúpenie úloh zameraných na analýzu, rozvoj kritického myslenia a tvorivosti
- nedostatok príležitostí pre žiakov na rozvoj občianskych kompetencií s cieľom viesť diskusiu, dodržiavať jej pravidlá a formovať si vlastné hodnotové postoje
- nevýrazné stimulovanie hodnotiacich a sebahodnotiacich zručností žiakov

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. Odporúča:

- vytvárať počas vyučovania priestor pre vzájomnú komunikáciu a spoluprácu žiakov vo dvojiciach, v skupinách, umožniť im prezentovať výsledky spoločnej práce;
- implementovať do výchovno-vzdelávacieho procesu také metódy a formy práce, ktoré smerujú k aktívnemu činnostnému učeniu sa žiakov;
- zaraďovať do vyučovania úlohy rozvíjajúce vyššie myšlienkové procesy žiakov formujúce ich analytické, hodnotiace a tvorivé zručnosti a postoje;
- na vyučovacích hodinách stimulovať žiakov k rozvíjaniu ich hodnotiacich a sebahodnotiacich schopností;

- vytvárať na vyučovacích hodinách príležitosti na prezentovanie názorov a hodnotových postojov žiakov, rozvíjať u nich schopnosť konštruktívne diskutovať a zdôvodňovať svoje názory a postoje

PÍSOVNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. Školský vzdelávací program
2. Správy o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach za školské roky 2018/2019; 2019/2020; 2020/2021
3. Zápisnice zo zasadnutia pedagogickej rady z 2. polroku šk. roku 2020/2021 a školského roka 2021/2022
4. Zápisnice zo zasadnutí metodických orgánov z 2. polroku šk. roku 2020/2021 a školského roka 2021/2022
5. Zdroje, na základe ktorých boli žiaci priebežne a celkovo hodnotení v druhom polroku školského roka 2020/2021 (testy, diktáty)
6. Rozvrhy hodín

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

školská inšpektorka: Mgr. Marcela Kubišová
Dňa: 27. 01. 2022

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:
Mgr. Marcela Kubišová

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
PhDr. Katarína Némethová

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 18. 02. 2022

v Základnej škole Veľké Orvište:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Trnava:

Mgr. Marcela Kubišová

.....

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

PhDr. Katarína Némethová

.....

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú
(vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

PhDr. Katarína Némethová

.....

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

Mgr. Marcela Kubišová

.....

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti